

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

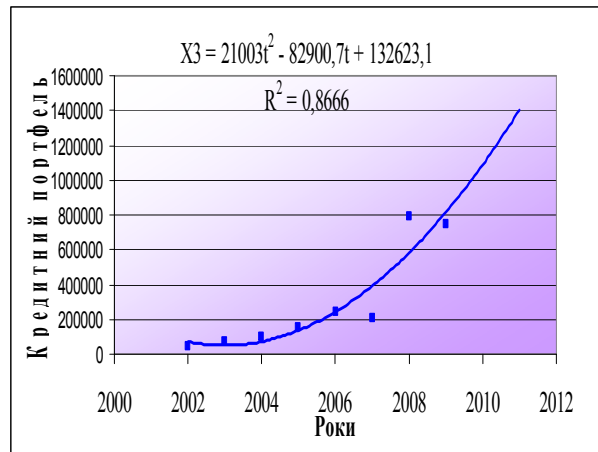

Рис. 8. Поліноміальний ряд для кредитного портфелю

Проводячи аналіз даних наведених на рис. 8 можна зробити висновок, що зазначені фактичні показники кредитного портфелю банківської системи України майже співпадають зі запропонованим поліноміальним рядом. Також слід відмітити динамічне зростання значень показників зобов'язань з 2002 року. Але найвищі темпи зростання спостерігались у 2007 році.

Використовуючи апроксимуючі функції знаходимо прогнози значення

$$X1_{\text{прогн}} = 224018,4$$

$$X2_{\text{прогн}} = 1340853$$

$$X3_{\text{прогн}} = 1403883$$

Вставляємо отримані значення в знайдену нами модель і одержуємо

$$Y_{\text{прогн}} = 1233,98.$$

Таким чином у 2011 році прибуток складе 1233,98 млрд. грн.

Виходячи із проведеного аналізу можна зробити висновок, що всі показники зростали доволі динамічно. Найбільші темпи приросту показників балансового капіталу, зобов'язань та кредитного портфелю спостерігались у 2005, 2006 та особливо у 2007 роках. Прогнозні значення показників балансового капіталу, зобов'язань та кредитного портфелю також відображають продовження динамічного зростання.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Основы банковского дела: Учебное пособие. / Под ред. доктора экономических наук Мороза А.Н. – К: Либра МП, 1998 г. – 330 с.
2. Синев В.М. Влияние глобализации на банковский бизнес. / В.М. Синев // Деньги и кредит, 2003, № 5.
3. www.bank.gov.ua
4. www.imf.org
5. http://pro-consulting.com.ua/analiz/fin_uslugi/bank/index4.html
6. www.financial-indicators.org/sector_banking.php

РЕЗЮМЕ

В статті наведено дослідження трансформації фінансових результатів діяльності банківських систем в умовах регіональних проявів глобальної кризи на прикладі України.

Ключові слова: банківська система, кредити, світова криза, фінансовий ринок, конкурентоспроможність

РЕЗЮМЕ

В статье приведено исследование трансформации финансовых результатов деятельности банковских систем в условиях региональных проявлений глобального кризиса на примере Украины.

Ключевые слова: банковская система, кредиты, мировой кризис, финансовый рынок, конкурентоспособность

SUMMARY

In the article transformation of financial results of bank systems activity in the conditions of regional features of world crisis on an example of Ukraine is considered.

Keywords: bank system, credits, world economic crisis, the financial market, competitiveness

ОЦІНКИ ЯКОСТІ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЧНИХ ПЛАНІВ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНУ

Тофан А.Л., ст. викл. кафедри «Економіка підприємства», Донецький національний університет

В умовах поетапних соціально-економічних реформ, що проводиться Урядом України, зростають вимоги до методів аналізу і оцінки наслідків від схвалюваних рішень. Одним з цих інструментів є використання макроекономічних моделей при визначенні стратегічних напрямів розвитку економіки країни, як це, достатньо тривалий час робиться у розвинених країнах. Найбільш ефективно при дослідженні наслідків можливих змін в економіці чи прогнозуванні та плануванні подальшого розвитку, безумовно, є використання економіко-математичних моделей.

Не дивлячись на те, що при аналізі регіональних економічних процесів деталізовані моделі мають певні переваги в порівнянні з агрегованими макромоделями, заснованими на використуванні таких показників, як: рівень зайнятості населення, величина валового регіонального продукту, інвестицій і ін., широке поширення набули саме останні. Оскільки для комплексних розрахунків на основі деталізованих моделей звичне недосить інформації, а застосування агрегованих дозволяє вивчити і проаналізувати основні тенденції, що і є головною задачею регіонального моделювання.

Розробка економіко-математичної моделі для оцінки якості розробки стратегічних планів управління регіону, як системою є метою наукового дослідження

Рівень соціально-економічного розвитку регіону визначається наступними факторами: рівнем виробництва, накопиченням чистого прибутку підприємствами та матеріально-технічним станом основних виробничих фондів, що оцінюється шляхом аналізу динаміки амортизаційних відрахувань. Основними чинниками, що обумовлюють рівень соціально-економічного розвитку регіонів, у наведеній

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

моделі є рівень виробництва споживчих товарів, рівень виробництва засобів виробництва та накопичення чистого прибутку підприємствами в наслідок реалізації вироблених товарів на внутрішньому то зовнішньому ринках.

З урахуванням особливостей функціонування регіональних стратегічних економічних процесів побудована імітаційна модель в механізмі планування розвитку регіону. Окремі з агрегованих показники моделі виділені на базі діючих підходів до моделювання регіональних економічних процесів. Всі соціально-економічні процеси представлені у вигляді взаємодії наступних суб'єктів регіональної економіки: «експорт товарів народного споживання», «фонд матеріального інвестування», «амортизація основних виробничих фондів», «стратегічна політика». Вплив центральних органів державної влади, міжрегіональних і міжнародних відносин враховуються як зовнішня дія. Крім того, в модель включені аналітичні показники ефективності функціонування регіональних економічних процесів.

З урахуванням висловлених обмежень і узагальнень здійснимо постановку імітаційної моделі планування розвитку регіонів.

Оскільки імітаційна модель виконана на регіональному рівні, під експортом продукції розуміється продаж виготовленої продукції за межами регіону.

Розглянемо блок «Виробництво предметів споживання» імітаційної моделі.

Загальний попит на предмети споживання складатиметься з внутрішнього і зовнішнього попитів і обчислюється за такою формулою:

$$D_1^T = D_1^{Q_1^{Ex}} + D_1^{Q_1^G} + D_1^{Q_1^{GOV}}, \quad (3.1)$$

де $D_1^{Q_1^G}$ - попит на предмети споживання на внутрішньому ринку;

$D_1^{Q_1^{Ex}}$ - попит на предмети споживання на зовнішньому ринку;

$D_1^{Q_1^{GOV}}$ - державний попит на предмети споживання.

Зміна загального попиту на предмети споживання за один часовий інтервал імітації обчислюється за такою формулою:

$$\Delta_1^{D_1^T} = \frac{(D_1^T - E_1^{D_1^T})}{T_1^{D_1^T}}, \quad (3.2)$$

де D_1^T - загальний попит на предмети споживання;

$E_1^{D_1^T}$ - очікуваний попит на предмети споживання;

$T_1^{D_1^T}$ - час, за який загальний попит на предмети споживання набуває очікуваного рівня

Бажаний рівень запасів вироблених предметів споживання, який йде на покриття зовнішнього і внутрішнього попитів, обчислюється за такою формулою:

$$Q_1^{Des} = E_1^{D_1^T} Q_1^{cov}, \quad (3.3)$$

де Q_1^{cov} - час, за який фактичний рівень запасів вироблених предметів споживання набуде бажаного рівня.

Тепер визначимо функцію виробництва предметів споживання. Рівень виробництва предметів споживання за один часовий інтервал імітації обчислюється за такою формулою:

$$Y_1 = E_1^{D_1^T} + \left(\frac{Q_1^{Des} - Q_1}{T_1^{Q_1}} \right), \quad (3.4)$$

де Q_1 - фактичний рівень запасів вироблених предметів споживання;

$T_1^{Q_1}$ - параметр, який показує, за скільки одиниць часу буде покритий загальний попит на предмети споживання.

Для вироблених предметів споживання для експорту Q_1^{Ex} та для внутрішнього споживання Q_1^G повинні виконуватися такі умови:

$$\begin{cases} Q_1^{Ex} = D_1^{Q_1^{Ex}} \\ Q_1^G = D_1^{Q_1^G} \end{cases}, \quad (3.5)$$

тобто рівень внутрішнього попиту та рівень зовнішнього попиту на предмети споживання повинні задовольнятися повністю.

Доход від продажу предметів споживання на внутрішньому ринку обчислюється за такою формулою:

$$R_1^G = Q_1^G P_1^{Q_1^G}. \quad (3.6)$$

де $P_1^{Q_1^G}$ - ціна предметів споживання на внутрішньому ринку.

Доход від продажу предметів споживання на зовнішньому ринку обчислюється за такою формулою:

$$R_1^{Ex} = Q_1^{Ex} P_1^{Q_1^{Ex}}, \quad (3.7)$$

де $P_1^{Q_1^{Ex}}$ - ціна одиниці предметів споживання на зовнішньому ринку.

Обчислення параметрів імітаційної моделі у блоці «Виробництво засобів виробництва» відбувається за такими самими формулами, тільки з використанням нижнього індексу «2». Також ці блоки відрізняються числовим значенням відповідних констант.

Далі розглянемо блок «Амортизація».

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

Амортизація виробничих фондів першої групи обчислюється за такою формулою:

$$A_1 = \omega^{A_1} PF_1, \quad (3.8)$$

де PF_1 - сума виробничих фондів першої групи у грошовому виразі;

ω^{A_1} - амортизаційна ставка по виробничим фондам першої групи.

Для обчислення амортизації виробничих фондів другої групи спочатку необхідно обчислити рівень інвестування у виробничі фонди другої групи. Обчислення цього параметра за один часовий інтервал імітації здійснюється за такою формулою:

$$I = \lambda_1 N - PF_2^{DEL}, \quad (3.9)$$

де N - чистий прибуток;

λ_1 - параметр, який визначає, яка частка чистого прибутку використовується для інвестування у виробничі фонди другої групи;

PF_2^{DEL} - виробничі фонди другої групи, що вибули.

Амортизація виробничих фондів другої групи обчислюється за такою формулою:

$$A_2 = \omega^{A_2} PF_2, \quad (3.10)$$

де PF_2 - сума виробничих фондів другої групи у грошовому виразі;

ω^{A_2} - амортизаційна ставка по виробничим фондам другої групи.

Амортизація виробничих фондів третьої групи обчислюється за такою формулою:

$$A_3 = \omega^{A_3} PF_3, \quad (3.11)$$

де PF_3 - сума виробничих фондів третьої групи у грошовому виразі;

ω^{A_3} - амортизаційна ставка по виробничим фондам третьої групи.

Амортизація виробничих фондів четвертої групи обчислюється за такою формулою:

$$A_4 = \omega^{A_4} PF_4, \quad (3.12)$$

де PF_4 - сума виробничих фондів четвертої групи у грошовому виразі;

ω^{A_4} - амортизаційна ставка по виробничим фондам четвертої групи.

Далі розглянемо блок «Розрахунок чистого прибутку».

Витрати на експорт предметів споживання та засобів виробництва розраховуються за такою формулою:

$$C^{Ex} = k_1 Q_1^{Ex} + k_2 Q_2^{Ex}, \quad (3.13)$$

де Q_1^{Ex} - обсяг предметів споживання для експорту;

Q_2^{Ex} - обсяг засобів виробництва для експорту;

k_1, k_2 - коефіцієнти, які показують рівень експортних затрат на одиницю предметів споживання і засобів виробництва відповідно.

Доход від експорту предметів споживання і засобів виробництва розраховується за такою формулою:

$$R^{Ex} = R_1^{Ex} + R_2^{Ex}, \quad (3.14)$$

де R_1^{Ex} - доход від експорту предметів споживання;

R_2^{Ex} - доход від експорту засобів виробництва.

Далі розрахуємо прибуток від експорту предметів споживання і засобів виробництва за такою формулою:

$$M^{Ex} = R^{Ex} - C^{Ex}. \quad (3.15)$$

Тепер можна розрахувати чистий прибуток від експорту предметів споживання і засобів виробництва. Це можна зробити за такою формулою:

$$N^{Ex} = M^{Ex} - J^{Ex} M^{Ex}, \quad (3.16)$$

де J^{Ex} - коефіцієнт митного податку.

Далі визначимо обсяг преміального фонду підприємства. Припустимо, що для формування преміального фонду підприємство використовує тільки чистий прибуток від продажу предметів споживання і засобів виробництва на внутрішньому ринку. Розрахунок преміального фонду можна зробити за такою формулою:

$$L^B = \lambda_2 N^G \quad (3.17)$$

де N^G - чистий прибуток від продажу предметів споживання і засобів виробництва на внутрішньому ринку;

λ_2 - коефіцієнт, який показує, яка частка чистого прибутку використовується для формування преміального фонду підприємства.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

Тепер розрахуємо сукупні витрати на виробництво предметів споживання і засобів виробництва для внутрішнього ринку. Сюди ж врахуємо амортизаційні відрахування, податки, фонд оплати праці та преміальний фонд підприємства. Розрахунок можна провести за такою формулою:

$$C = L^B + L + LFTRL + \delta_1 Q_1^G + \delta_2 Q_2^G, \quad (3.18)$$

де L - фонд оплати праці;

$LFTRL$ - загальна доля відрахувань з фонду оплати праці;

Q_1^G - обсяг предметів споживання для продажу на внутрішньому ринку;

Q_2^G - обсяг засобів виробництва для продажу на внутрішньому ринку;

δ_1, δ_2 - коефіцієнти, які показують обсяг затрат на виробництво предметів споживання і засобів виробництва для продажу на внутрішньому ринку відповідно.

Далі розрахуємо дохід від продажу предметів споживання і засобів виробництва для продажу на внутрішньому ринку. Це можна зробити за такою формулою:

$$R^G = R_1^G + R_2^G, \quad (3.19)$$

де R_1^G - дохід від продажу предметів споживання на внутрішньому ринку;

R_2^G - дохід від продажу засобів виробництва на внутрішньому ринку.

Тепер можна розрахувати прибуток від продажу предметів споживання і засобів виробництва на внутрішньому ринку за такою формулою:

$$M^G = R^G - C. \quad (3.20)$$

Далі розрахуємо чистий прибуток від продажу предметів споживання і засобів виробництва на внутрішньому ринку за такою формулою:

$$N^G = M^G - VATM^G - PTRM^G, \quad (3.21)$$

де VAT - ставка ПДВ;

PTR - ставка податку на прибуток.

Нарешті, можна розрахувати загальний чистий прибуток підприємства. Це можна зробити за такою формулою:

$$N = N^{Ex} + N^G. \quad (3.22)$$

Введемо в модель вплив стабілізаційної політики держави.

Рівень національного доходу, як це добре відомо з макроекономіки, визначається рівнем сукупного попиту. Сукупний попит складається з попиту, який створюється економічними агентами і з попиту, який утворюється державою. Держава маневрує своїми витратами так, щоб сукупний попит виводив національний дохід на його бажаний рівень. Таким чином, можна говорити про стабілізацію сукупного попиту.

Існує три типи стабілізаційної політики.

При застосуванні пропорційної стабілізаційної політики державні витрати пропорційні відхиленню реального рівня виробництва від бажаного рівня і мають протилежний знак, тобто:

$$G^* = -f_p Y, \quad (3.23)$$

де $f_p > 0$ - коефіцієнт пропорційності.

При застосуванні похідної стабілізаційної політики державні витрати пропорційні варіації (похідної – темпу росту) реального рівня виробництва від його бажаного рівня і мають протилежний знак, тобто:

$$G^* = -f_p Y, \quad (3.24)$$

де $f_p > 0$ - коефіцієнт пропорційності.

При застосуванні інтегральної стабілізаційної політики державні витрати пропорційні сумі (у безперервному випадку – інтегралу) відхилень, що виникають, реального рівня виробництва, від нульового моменту часу і до поточного, і мають протилежний знак, тобто:

$$G^* = -f_i \int_t^0 Y dt \quad (3.25)$$

де $f_i > 0$ - коефіцієнт пропорційності.

Математичний вигляд моделі застосування стабілізаційної політики має такий вигляд:

$$Y'' + (\alpha l + \beta) Y' + \alpha \beta l Y - \alpha \beta G^* = -\alpha \beta = \alpha G, \quad (3.26)$$

де α - коефіцієнт регулювання, що являє собою швидкість регулювання розходження між сукупним попитом і поточним рівнем виробництва;

β - коефіцієнт реакції, який показує швидкість реакції на відхилення реальних державних затрат від потенційних;

l - схильність до витрати коштів приватного сектору.

В моделі будемо застосовувати інтегральну стабілізаційну політику. Тоді модель застосування стабілізаційної політики матиме такий вигляд:

$$Y'' + (\alpha l + \beta)Y' + \alpha\beta l Y + \alpha\beta f_i \int_0^t Y dt = -\alpha\beta. \quad (3.27)$$

Застосування інтегральної стабілізаційної політики з одного боку є більш переважною, оскільки вона повністю позбавляє систему від реакції виходу на екзогенне подразнення і досягає результату, який не можна отримати при застосуванні будь-якої іншої політики. З іншого боку, вона утворює ризик нестабільності поведінки, що не асоціюється з будь-якою іншою політикою.

Імітаційна модель планування розвитку регіонів дає можливість зробити комплексну оцінку ефективності економічних процесів на рівні конкретних адміністративних територіях, а також провести системний аналіз можливих варіантів реалізації регіональної бюджетної, податкової і інвестиційної політик в контексті стратегічних напрямів розвитку регіонів.

РЕЗЮМЕ

В статті обґрунтовано особливості застосування методу системної динаміки в стратегічному управлінні регіональними економічними процесами; розроблена узагальнена системно-динамічна модель стратегічного управління регіону; уточнені складові елементи моделі.

Ключові слова: метод системної динаміки, стратегічне управління, системно-динамічна модель

РЕЗЮМЕ

В статті обґрунтовано особливості застосування методу системної динаміки в стратегічному управлінні регіональними економічними процесами; розроблена узагальнена системно-динамічна модель стратегічного управління регіона; уточнені складові елементи моделі.

Ключевые слова: метод системной динамики, стратегическое управление, системно-динамическая модель

SUMMARY

In article features of application of a method of system dynamics in strategic management of regional economic processes are based; the developed generalized system-dynamic model of strategic management of region; model components are specified.

Key words: method of system dynamics, strategic management, system-dynamic model

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ УКРАЇНИ ЗІ СВІТОВИМ ФІНАНСОВИМ РИНКОМ

Туровцева І.Г., аспірант Запорізького інституту економіки та інформаційних технологій, начальник фінансового департаменту ВАТ ВТБ Банк

Актуальність теми дослідження. Характерною ознакою сучасних глобалізаційних процесів є становлення і розвиток міжнародного фінансового ринку, який уже давно переріс рамки не лише національних, а й регіональних ринків капіталу, оскільки міжнародні транснаціональні корпорації, банки та фінансові холдинги обслуговують і корпорації, й уряди окремих країн.

Сучасні концепції руху капіталу базуються переважно на неоліберальних монетаристських підходах і пов'язані з процесами транснаціоналізації та глобалізації світової економіки. Динаміка прямих інвестицій сьогодні визначається не стільки максимізацією прибутків, скільки контролем над ринком, необхідністю використати свої інноваційні та монополні переваги, а також привласненням потенційних переваг. Відповідно до таких завдань розвитку міжнародного фінансового ринку найприйнятнішими, в тому числі й для України, можна вважати теорії Р. Аліберга, Б. Аврамовича, Р. Вернона, Дж. Даннінга, С. Хаймера, Дж. Сороса та інших відомих науковців і практиків.

Разом з тим, багато аспектів даної наукової проблеми залишається недостатньо розкритими та обґрунтованими. Таким чином, системне дослідження міжнародної фінансово-валютної взаємодії країн за умов глобальних структурних трансформацій є дуже важливим як в теоретичному, так і в практичному плані, що і обумовило вибір теми дисертації, її мету та завдання.

Метою дослідження є розробка теоретико-методологічних засад та визначення науково-практичних рекомендацій щодо впливу глобалізації на розвиток фінансових ринків країн південно-східної Європи з метою визначення організаційно-економічних засад фінансової взаємодії України зі світовим фінансовим ринком.

Виявлено позитивні й негативні наслідки глобалізації світової економіки, насамперед фінансового економічного середовища, з огляду на нерівномірність розвитку національних економік розвинених країн та країн, що розвиваються. Доведено – збільшення обсягів світового, частіше спекулятивного за своєю природою, капіталу призводить до дестабілізації усіх країн світу.

Завдяки глобалізаційним процесам та значному зростанню обсягів і частки як державних, так і корпоративних боргових зобов'язань міжнародний фінансовий ринок стає глибшим, прозорішим і ліквіднішим. Основними інструментами міжнародного фінансового ринку сьогодні є акції, облігації та депозити.

На підставі аналізу впливу глобальних факторів розвитку на функціонування СФР, визначено, що окремі (національні, регіональні) фінансові ринки почали функціонувати не як локальні структури, а як елементи інтегрованої системи ринків, об'єднаної загальними закономірностями розвитку та потужною загальносвітовою фінансовою інфраструктурою, до якої долучилася абсолютна більшість країн світу.

Сучасне розширення та поглиблення процесів інтернаціоналізації необхідно розглядати в контексті формування глобальної економіки, яка включає рух фінансових потоків. Активізація транснаціоналізаційних тенденцій обумовлюється лібералізацією доступу на національні ринки та відкритістю економіки різних країн. Економічний розвиток держави залежить значною мірою від її участі в міжнародних відносинах. Світовий досвід свідчить, що жодна країна не спромоглася створити повноцінну економіку, тим самим ізолювавши себе від світової економічної системи. Взаємопроникнення окремих національних економік через механізми іноземних інвестицій визначають основні напрямки глобалізації у вигляді вільного переливання фінансового капіталу між національними та регіональними ринками. Необхідно одночасно створюючи умови для розвитку національних фінансів прагнути максимально використати присутність іноземних банків для забезпечення ефективного функціонування банківської системи приймаючої ТНБ країни.

Переключення глобальних інвесторів на більш безпечні активи у 2008 році призвело до значного збільшення реальних ефективних курсів головних світових валют (рис. 1, рис. 2) [1].